

RAAD VAN BEHEER
HOUDEN VAN HONDEN

Geert van der Peet, programmasecretaris
Fairfok-programma:

‘Ik verwacht dat Fairfok straks gewoon doorgaat’

In 2014 startte onder regie van de Raad van Beheer het Fairfok-programma, gericht op een gezonde en sociale Nederlandse hondenpopulatie. Gezien de omvang en complexiteit van het programma, waaraan dertien verschillende organisaties deelnemen, stelde het ministerie van LNV in 2015 een onafhankelijk programma-secretaris beschikbaar: ir. Geert van der Peet, onderzoeker bij Wageningen Universiteit en Research (WUR). Hoe kijkt hij terug op ruim drie jaar Fairfok?

Wat doet een programmasecretaris bij het Fairfok-programma?

‘Ik treed op als procesbegeleider bij de uitvoering van het programma. Dat wil onder meer zeggen dat ik de deelnemers ondersteun bij het uitvoeren van actiepunten, bijeenkomsten organiseer en voorzit, en zorg dat iedereen van de laatste ontwikkelingen op de hoogte is.’

Hoe kijk je terug op ruim drie jaar Fairfok?

‘Er is ongelooflijk veel gebeurd en toch is het niet af. Iedereen is er vol goede moed ingedoken, maar je ziet ook dat als het ergens stagneert, het hele programma stagneert. Alles hangt met elkaar samen. Als bijvoorbeeld de software voor een adviesprogramma voor fokkers vertraging oploopt, moeten andere processen daar ook weer op wachten. Een ingrijpende overgang van fokkerij oude stijl

naar fokkerij nieuwe stijl is ook niet iets dat van de een op de andere dag lukt. Daar gaat wel even tijd in zitten. Ik heb die verandering en groei gezien bij alle partijen, maar de rek is er nog niet uit en veel goede ideeën kunnen nog jaren doorgroeien!’

Is er vooruitgang geboekt?

‘Het gezelschap dat zich met de uitvoering van Fairfok bezighoudt is heel divers. Dierenbeschermers, rashondenliefhebbers, ondernemers, wetenschappers en overheid. Dat is best lastig, dacht ik toen ik aantrad. Zo heeft de Hondenbescherming op sommige items een andere insteek dan de Raad van Beheer. Maar in de praktijk viel het mee: men bleek goed in staat te denken in overeenkomsten, niet in tegenstellingen. Dat was mooi om te zien. Zo

Geert met zijn Appenzeller Sennenhond Maedel.

‘Ik heb de afgelopen periode ook gezien dat de **verantwoorde fokker** van stamboomhonden zeer zorgvuldig met zijn dieren omgaat’

werken partijen eensgezind samen om de illegale import van honden uit het buitenland tegen te gaan.

‘Een ander voorbeeld van wat ik goed vind gaan, is dat men elkaars mening respecteert. Zo is de achterban van de Raad van Beheer voorstander van een gezonde stamboomhond, maar kiezen andere partners in Fairfok makkelijker voor de mogelijkheid van een gezonde, goed gefokte hond en is het stamboompapier niet van belang. Die tegengestelde meningen kunnen goed samengaan en worden over en weer gerespecteerd. “Als het maar gezonde en sociale honden zijn”, klinkt het dan. Die houding zie ik echt als basis en toekomst voor het Fairfok-programma.’

Noem eens een concrete winst van Fairfok?

'Op het gebied van fokken op uiterlijke kenmerken die schadelijk zijn voor het welzijn en de gezondheid van een hond zijn flinke stappen gemaakt. De rasstandaarden zijn aangepast, het er nu aan voldoen is waar keihard aan gewerkt wordt, opdat er weer gezondere dieren worden gefokt. Iedereen in de keten werkt daaraan mee, van fokker tot keurmeester. Dat is echt winst. Is het probleem dan opgelost? Nee, helaas heb je nog de illegale, niet-geregistreerde handel, waar men nog altijd alle regels en richtlijnen aan de laars lapt. Maar daar waar we in konden grijpen, hebben we dat ook gedaan.'

Ben je anders gaan denken over rashonden?

'Zelf kies ik eerder voor een gezonde kruising dan voor een dier met een smalle genenbasis en alle risico van dien. Daar ben ik eerlijk in. Maar ik heb de afgelopen periode ook gezien dat de verantwoorde fokker van stamboomhonden zeer zorgvuldig met zijn dieren omgaat. Dat hij veel aandacht besteedt aan gezondheid en socialisatie van zijn pups. En eerlijk is eerlijk, mede dankzij Fairfok weten de rasverenigingen en fokkers van de rassen die in de gevarezone zitten, inmiddels wel hoe laat het is en nemen in toenemende mate maatregelen. Denk maar aan de recente outcross van de Wetterhoun en de Saarlooswolfhond.'

Hoe krijg je een eenduidig en eerlijk verhaal bij het publiek?

'Het is enorm belangrijk om goede voorlichting te geven, waar men snel en makkelijk bij kan en die begrijpelijk en inzichtelijk in elkaar zit. Het is belangrijk dat deze informatie door alle partijen ondersteund wordt en dat dit samen uitgedragen wordt. Dat is lastig met zo'n heterogene groep deelnemers. Maar onlangs hebben de deelnemers afgesproken nog dit jaar met een overzichtelijke infographic te komen waarin zij – met respect voor onderlinge verschillen – klip en klaar laten zien welke risico's er horen bij de keuzes die je als consument maakt. Wanneer koop je een gezonde en sociale hond en wanneer loop je het risico om een kat in de zak te kopen? De boodschap is gebaseerd op alle punten waarover de deelnemers het eens zijn. Dat deze voorlichting er nu komt, is een groot winstpunt!'

Heb je zelf wel eens een nestje gefokt?

'Nee, daarvoor heb ik te weinig tijd. Samen met mijn vrouw heb ik een kruising Appenzeller Sennenhond – de zorg voor hem is al meer dan genoeg. Het is een heerlijke hond, we genieten zeer van hem, hij is zeker voor een Appenzeller heel sociaal en aanhankelijk. We hebben veel ruimte bij het huis, daar houden we schapen en ander kleinvee. Onze hond komt van een boerenbedrijf, waar deze honden als waak- en herdershond worden gehouden. Dus hoedt hij ook ons vee. En we wandelen graag in de Alpen, dan gaat hij stevast mee. Hij komt daar immers ook vandaan.'

'FAIRFOK'
 Projectplan gezonde en sociale hond in Nederland

Initiator:
 Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland

Ondersteund door:
 Universiteit Utrecht Faculteit Diergeneeskunde, Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), Wageningen University and Research Centre, Koninklijke Hondenbescherming, Platform Verantwoord Huisdierenbezit (PVH), Stichting Zeldzame Huisdierrassen (SZH), Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG), HAS Hogeschool Den Bosch, Citaverde College

Bij het Fairfok-programma zijn betrokken: de Raad van Beheer, KNMvD, LICG, Vereniging Landelijke Organisatie Dibevo, Platform Verantwoord Huisdierenbezit, Hondenbescherming, Dierenbescherming, ExpertiseCentrum Genetica Gezelschapsdieren, Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht, Wageningen UR, Stichting Zeldzame Huisdierrassen, HAS Hogeschool Den Bosch, Van Hall Larenstein en het Citaverde College.

Fairfok zet stevig in op wetenschappelijk onderzoek. Hoe krijg je dat tussen de oren van niet-wetenschappers zoals fokkers?

'De wetenschappelijke component, zoals genetisch onderzoek, is heel belangrijk om inteelt en schadelijke erfelijke eigenschappen tegen te gaan. Om dat goed tussen de oren te

krijgen van de leek die ermee moet werken, is het van belang dat wetenschappers duidelijk en begrijpelijk kunnen uitleggen wat zij doen en wat het belang is voor een gezondere hond. Mensen als Pieter Oliehoek, Jack Windig, Paul Mandigers, die ook lezingen verzorgen in de Raad van Beheer Kennis Tour, zijn heel hard nodig om het verhaal goed uit te leggen.

Daarnaast moeten wetenschappelijke instituten als de WUR en de Universiteit Utrecht meer samen optrekken om nóg betere resultaten voor de hond te halen. Zowel preventief in het fokbeleid als curatief wanneer er toch iets mis gaat en een hond ziek wordt. Gaat het bijvoorbeeld om populatiegenetica, dan is Wageningen Universiteit heel sterk, gaat het om screeningsonderzoeken of het vinden van een mutatie dan is Utrecht weer beter. Die twee samenvoegen zou prima werken, maar dat komt er nog niet helemaal uit.'

De World Dog Show 2018 die in augustus wordt gehouden, is als een mijlpaal opgenomen om de resultaten uit Fairfok te laten zien. Is het dan afgelopen?

'Fairfok is een continu proces. Minister Schouten

'Partijen werken samen om de *illegale import* van honden uit het buitenland tegen te gaan'

liet onlangs nog weten dat zij constateerde dat binnen de hondenfokkerij goede stappen worden gezet op weg naar een gezonde en sociale hond en dat de bij het Fairfok-programma betrokken partijen aangeven dat de realisatie van actiepunten die meer tijd vragen ook na het formele einde van het programma in 2018 onverminderd door zal gaan. Ik verwacht dus dat Fairfok gewoon doorgaat.

'We kunnen nog niet voluit spreken van alleen maar gezonde en sociale honden in Nederland. Er is meer tijd en inzet nodig. Dat is ook het uitgangspunt dat alle deelnemers onderschrijven: we moeten doorgaan om te zorgen dat we echt alle doelen halen. We zitten nog midden in een overgangsfase, veranderingen zijn zichtbaar, maar het duurt nog even voordat succes zichtbaar wordt. Neem een gegevensbank als PETscan. Daarin verzamelt het Expertise Centrum Genetica Gezelschapsdieren diagnostiek van duizenden honden met en zonder stamboom, om zo fokadviezen aan rasverenigingen en fokkers te kunnen geven. Het welslagen daarvan staat of valt met de deelname van alle betrokkenen: niet alleen de wetenschappers, maar ook de dierenartsen en fokkers. Je ziet in deze fase dat sommige groepen al de nodige stappen nemen, en anderen nog twijfelen. Die laatste groep twijfelaars moet over de brug komen en daar is een Fairfok-programma nog heel hard bij nodig. ■

